

wersytet lwowski i wreszcie oświadczył, że miał zamiar zgłosić swoją kandydaturę w tym okręgu, ale wobec ewentualnej kandydatury ks. dr. Kopycińskiego on ustępuje.

Po p. Galeckim przemawiał p. Józef Miodowski, sekretarz sądowy w Dąbrowie. W pięknej mowie skreślił p. sekretarz program pracy parlamentarnej, stojąc na stanowisku katolicko-narodowym. Wyraził również ubolewanie z powodu zajęcia na akademii lwowskiej. Mowa jego, jak i poprzednika, nagrodzono łucznymi oklaskami.

Wreszcie interpelowali pp. Braun i dr. Garbusiński w sprawie usunięcia się Bojki od głosowania w sejmie nad sprawą napadu hajdamaków na uniwersytet. W obronie Bojki i hajdamaków przemawiał akademik, Wojciechowski, ale dostał od wszystkich mówców należyte skarcenie.

Ponieważ niewiadomo było, czy ks. dr. Kopyciński kandydaturę zgłosił, przeto wieść uchwały odrzucić decyzję co do osoby kandydata, natomiast uchwalono jednomyślnie program dla przyszłego posła: wstąpienie do Koła polskiego, obrona interesów narodowych i mieszczańskich.

Tarnów. Niedzielne zgromadzenie zwołane przez p. Ciołkosza (skonc. dem.) wykażalo najzupełniejsze porozumienie między kandydatami socjalistów i koncentratów. Drobner oświadczył, że program socjalistyczny jest niemożliwym, jak tylko udoskonalonym programem skoncentrowanej demokracji, przeciw czemu p. Ciołkosz nie zaprotestował. Dalej zapowiedział p. Drobner wyraźnie, iż do walki między nim a p. Ciołkoszem nie przyjdzie, lecz że nastąpi porozumienie (oczywiście kosztem skoncentrowanych), co również p. Ciołkosz bez protestu przyjął do wiadomości.

Zjednoczyli się obaj w atakach na Koło polskie, oraz na zasadę solidarności, na Radę narodową itd., mimo, że p. Petelczak każdemu na ucho mówi, że do Koła polskiego „bezwzględnie solidarnie” wstąpi i on i p. Doboszyński, właściciel grunty „N. Reformy”, były tylko wybrani zostali. Tak tedy, gdy w Krakowie p. Petelczak i Daszyński poczynają pomrukiwać przeciw sobie — w Tarnowie pp. Ciołkosz i Drobner występują jak bracia siamscy.

Na wracających w niedzielę ze zgromadzenia na Terlikowie dra Battaglie i kilku jego zwolenników zaczęła się pod mostkiem kolejowym grupka z partii socjalistycznej i pokaleczyła właściciela zakładu fryzjerskiego, p. Kosowskiego. Podobnie na zebraniu p. Ciołkosza w Tarnowie poturbowali socjaliści zwolennika dr. Battaglie, kamieniarza Musiałę, którego poprzednio dżinka wrzawa niedopuszcili do głosu.

Głównego sprawcę pierwszego napadu, obalamucę ofiarę niesumiennej agitacji agitatorów socjalistycznych, robotnika Mikulskiego, już aresztowano i oddano sprawę prokuratorowi państwa. Co do innych uczestników obu krwawych burd dochodzenia są w toku.

Socjaliści wolności i wyborów, oraz bezpieczeństwo osobiste rezerwują tylko dla siebie. Znana to rzecz.

Kraków. „Naprzód” donosi, że p. dr. Doboszyński stanie w okręgu N. Świat w Krakowie jako kandydat demokracji skoncentrowanej, a za zgodą stronnictwa p. Lea.

Zatwierdzenie kandydatury.

Rada narodowa uchwalała zatwierdzić w okręgu 70 Skala, Podwołoczyska, Grzymałów, Kopyczew, Husiatyn kandydaturę Eustachego Zagórskiego, marszałka powiatu skałackiego na posła z tego okręgu.

Co do osoby kandydata na zastępcę posła Rada narodowa nie powzięła żadnej uchwały, pozostawiając te kwestie do rozstrzygnięcia wyborcom, wobec tego, że pojawiło się kilku kandydatów równie poważnych i dających w równym miarce wszelkie gwarancje pod względem narodowym.

Oszczerstwa p. Stapińskiego.

Od kapłanów z Tuchowskiego otrzymujemy następujące pismo:

W ostatnim numerze „Przyjaciela ludu” z dnia 21 kwietnia br. pisze p. Stapiński tak: „Z Tuchowskiego nam donoszą, iż jeden ze współpracowników zadaje na pokucie, aby mu wyborca kartkę głosowania przyniósł do wypełnienia” — i dodaje od siebie: „skoro zbierzemy na to więcej świadków, wniesiemy skargę sądową przeciw temu nadużyciu strasznemu”.

Na to my duchowni: i owszem, prosimy o to bardzo, lecz zarazem dodajemy, czyby nie było dużo uczciwiej, gdyby p. Stapiński przód był zebrał tych świadków i wniósł tę skargę sądową, a dopiero rzecz ogłosił publicznie z podaniem imienia i nazwiska tego świadka! Jest to jednak powszechnie znana taktyka p. Stapińskiego: calumniare, audacter calumniare, semper aliquid haeret — rzucając śmiechu oszczerstwa, zawsze coś się z tego pozostanie. Obecnie wyzamy p. Stapińskiego, aby dołożył wszelkich starań i zebrał tych świadków jak najwięcej i wniósł tę skargę sądową jak najprędzej i wyrok publicznie ogłosił, bo jak długo tego nie uczyni, będzie w oczach naszych podłym oszczercą, którą to plamę z niego ani mandat poselski nie zmyje.

Wszystkie dobre myślenie redakcyje upraszamy wzywając do łaskawie przedrukować, aby doszło do wiadomości p. Stapińskiego.

Z Dobroszebową donoszą o „Czasu”, że w niedzielę odbyło się tam wielkie zgromadzenie właścicieli. Uczestniczyło 800 włościan. P. Stapińskiemu wyrażono pogardę za rozdawanie włościan, za postępowanie niezgodne z potrzebami i uczuciami narodowymi, oraz za podżeganie przeciw duchowiństwu.

Ruski ruch przedwyborczy.

W miasteczku Skale nad Buczaczem, okr. Borszczów odbył się wiec narodowiecki, na którym kandydat „ukraiński” dr. Okuniewski zwrócił się przy końcu swej mowy do „Rusynów” i „lacinów” i do żydów, wykazując wspólność (?) ich interesów z interesami Rusynów i wzywając ich do wspólnej akcji wyborczej i namieniał, że tylko (?) ruski poseł potrafi bronić ich interesów (czy także i narodowych?). Z polskiej strony kandyduje w tym okręgu starosta borszczowski p. Müller. Ma on widocznie niemałe szanse powodzenia, skoro agitator „ukraiński” wyraża się o tej kandydaturze z wielką zjadliwością, której dają wyraz w „Dilo”.

W okręgu P o d h a j e-Buczacz partia narodowiecka forsuje kandydaturę W. Budzynowskiego; najczynniejszym jest radykal dr. Baczyski. „Dilo” donosi, że na zborach w Holi-drach „bohato latyniucy” oświadczyło się za kandydaturą tego politykera. Podobne zbory na rzecz kand. Budzynowskiego odbyły się w Wierzbowie, Wiśniowczuku, Kotuzowie, w m. Podhajcach, w Rosochowcu, w Gniłowodach, w Malowodach i w Łaskowcach.

Burliwym był wiec w Jagielnicy, okr. Czortków, gdzie przemawiał kand. prof. Oleksa Kolesa, a prócz Rusinów przybyli i polscy robotnicy z fabryki tytoniu. Zabierali głos ludowcy: Wananmacher, Abrahamowski i Ładan, popierając kandydaturę ludowca Wojewódki. Ludowcom przerywali Rusini, gdy się uspokoiło, zacytowano, by Rusini głosowali na dr. Kolesę, a Polacy na Polaka. Czy zgodzono się na Wojewódkę, tego „Dilo” nie podaje.

Do „Dila” donoszą, że w miejskim okręgu Strij-Kałuż wzięli się Rusini energicznie do wyborczych akcji, zorganizowali komitet z 80 członków, który bezustannie odbywa narady i urzędują zbory po przedmieściach Strij. Kandydatem ruskim w większym i miejskim okr. stryjskim jest dr. Eug. Oleśnicki. W tym ostatnim okręgu socjaliści forsują, jak wiadomo, kandydaturę Moraczewskiego. Czynią się też i syoniści, którzy urządzają zgromadzenia i organizują żydów, a „do Rusynów widnieją się łajno” — jak pisze „Dilo”.

W okr. tarnopolskim zle się wiedzie kandydatowi ukraińskiemu Kulmatykiem, którego pobija ze skutkiem starorusin, dr. Holubowicz.

Centralny komitet organizacyjny ukraińskiego nauczycielstwa ogłasza w „Dilo” odezwę przedwyborczą, w której czytamy: „Towarzysze, tegoroczna wiosna w Austrii, to czas gorącej walki niewolników z licznymi ciemiężcami, to czas narodowego egzaminu. Nasz „ukraiński” naród ma teraz pokazać, czy i nadal będzie „dwudziąt kajdany”. A my, „ucznieli-Rusyni”, częścią tej niewolniczej nacji, jak użytkujemy ten czas, ten egzamin-borob? „Atto” nikt tyle się nie nacierpiał, nikt nie odczuł dotychczasowego ucisku „bilse, jak my”. A czy my do borby gotowi?... Czy naród „ukraiński” ma bez nas iść do borby? Nie! „Towarzysze”, łączmy się z narodem, ta zagrawajmy go do borby, a „wsi lawoju idim w pered”. Który z nauczycieli nie weźmie udziału w robocie wyborczej, będzie nazwany „zdrajcą”. W końcu wymienienia odezwą wskazówki co do taktyki i postępowania „ukraińskiego” nauczycielstwa w agiacyi przedwyborczej.

Gazety wyborcze. W Przemysku wydają „ukraińcy” gazetę „Selańska rada”, popierającą kand. dyr. Ceglńskiego i Zachara Skwarka; we Lwowie wychodzi „Wyborczy wisty” — organ par. J. Polisa, który ubiega się o mandat z lwowskiego okręgu wiejskiego; w Tarnopolu „Podliski holo” forsuje kand. dr. Holubowicza, a „Czerwony prapor” kand. socjalisty Jacka Ostapczuka. Semen Wityk wydaje w Drohobyczu „Pidkarpatskij holo”, organ „ukraińsko-socjalistyczny”.

Przedwyborcza konsolidacja czeska.

Przewodzący młodoczych i staroczych, jak już wczoraj donieśliśmy, opublikowali odezwę do „narodu i ludu czeskiego”, w których zwracają gorąco wyborców czeskich, patriotów czeskich, aby głosowali na wspólnych kandydatów obu głównych partii. Odrębnie prowadzą akcję przedwyborczą: agraryści czescy, czescy socjaliści narodowi, realisti i socjaliści czeskiego pochodzenia. W odezwie młodo- i staroczych powiedzianem jest, że tylko jeden, wielki solidarny klub czeski w nowym parlamencie potrafi uzyskać to, aby w tym państwie nie rządzone przeciw Czechom. Dalej czytamy tam, że nowi posłowie czescy postarają się o to, aby w s y s t e m i e posłów słowiańskich (zapewne z wyjątkiem „ukraińskich”, przyp. „Gaz. Nar.”) w ogólnych swych sprawach narodowych kroczili jednym, mocnym szkiem parlamentarnym. Odezwą staroczek głosi: „W tej chwili musi nasza wielka i silna idea narodowa złączyć nas wszystkich: nie dopuszczamy żadnej różnicy stanowej czy socjalnej; żaden rozdział w dziedzinie postępu politycznego nie śmie nas drobić na słabe cząstki, wzajemnie się nie wieceją i nie snadnie powodującą przegrana... Gdy reprezentacja narodowa będzie złączona z najlepszymi pracownikami, stanie się ona jasnym obrazem potęgi duchowej całego narodu”. Jak głęboka w tych słowach nauka dla nas Polaków! Z wybitniejszych posłów czeskich kandydów obecnie: b. prezydent m. Pragi, dr. Srb, Wład. Klumpar, Wład. Czech, dr. Czernohorski, min. Forst (2 okr.), dr. Herold, rektor Hlava (przyjaciel Polaków), prof. Fiedler, J. Masztalka, dr. Slama, min. Pacak, J. Mattusz, dr. Kramarz (w 2 okr.), Jan Kozmin i Hynek Lang.

Kronika.

Lwów, dnia 23 kwietnia 1907.

Kalendarz.
We środę 24 kwietnia Jerzego II. — Gr. kat. Antypy Muc. — Kal. słow. Jerzy św. Wschód słońca 5:08, zachód 6:54.
W czwartek 25 kwietnia Marka Ewang. — Gr. kat. Wasylja Prep. — Kal. słow. Józefa św. Wschód słońca 4:59, zachód 6:58.
W piątek 26 kwietnia Kłeta i Marcelina. — Gr. kat. Artemona M. — Kal. słow. Spitymira. Wschód słońca 4:57, zachód 6:58.

Do dzisiejszego numeru dołączamy 16-ty nr. „Tygodnika Młod i powieści” dla tych szanownych prenumeratorów, którzy go abonują.

— **Minister skarbu dr. Korytowski** udał się na krótki pobyt do Abbazii.

— **Biskup tarnowski** ks. dr. Walega przyjmowany był onegdaj, jak z Rzymu donoszą, na posłuchaniu przez ojców św.

— **Wakacje w szkołach średnich.** Minister oświaty zarządził, aby bieżący rok szkolny w szkołach średnich, seminariach nauczycielskich, szkołach przemysłowych, handlowych, żeglarskich i pokrewnych zakładach tam, gdzie się kończył dotychczasowy 15 lipca w tym roku zakończył się wyjątkowo już w sobotę dnia 6 lipca, pod warunkiem, że materiał naukowy do tego terminu zostanie wyzerpnięty i że odpada ferye z powodu upałów. Rozporządzenie to ważne jest tylko na rok bieżący. Zasadniczo deystwa o do stałej zmiany terminu feryi zapadnie dopiero po ukończeniu odpowiednich badań.

— **Egzamina dojrzałości w seminariach** nauczycielskich odbędą się w roku 1907 w następującym porządku: A) w seminariach męskich: w Krakowie egzamin pisemny abiturientów zakładu 1 czerwca, prywatystów 26 czerwca; — w Krosnie egzamin pisemny 21 maja; egzamin ustny 3 czerwca; — w Rzeszowie egzamin pisemny 1 maja; egzamin ustny abiturientów zakładu 15 maja, prywatystów i prywatystek 27 maja; — w Tarnowie egzamin pisemny 23 maja; egzamin ustny abiturientów zakładu 7 czerwca, prywatystów i prywatystek 15 czerwca; — w Starym Sączu egzamin pisemny

13 maja; egzamin ustny 3 czerwca; — we Lwowie egzamin ustny prywatystów 10 maja, abiturientów zakładu 1 lipca; termin egzaminu pisemnego abiturientów zakładu oznaczy dyrektor; egzamin pisemny prywatystów rozpoczął się 22 kwietnia; — w Samborze egzamin ustny abiturientów zakładu 14 czerwca, prywatystów i prywatystek 25 czerwca; termin egzaminu pisemnego oznaczy dyrektor; — w Sokalu egzamin ustny 21 maja; egzamin pisemny rozpoczął się 22 kwietnia; — w Stanisławowie egzamin ustny abiturientów zakładu 15 maja, prywatystów i prywatystek 8 lipca; egzamin pisemny abiturientów zakładu rozpoczął się 23 kwietnia; termin egzaminu pisemnego prywatystów i prywatystek oznaczy dyrektor; — w Tarnopolu egzamin ustny prywatystów i prywatystek 15 maja; abiturientów zakładu 6 czerwca; egzamin pisemny prywatystów i prywatystek rozpoczął się 22 kwietnia, termin egzaminu pisemnego abiturientów zakładu oznaczy dyrektor; — w Zaleszczykach egzamin ustny prywatystów i prywatystek 17 czerwca, abiturientów zakładu 5 lipca; termin egzaminu pisemnego oznaczy dyrektor.

B) w seminariach żeńskich: w Krakowie w seminarium państwowym egzamin pisemny 21 maja, egzamin ustny abiturientów zakładu 15 czerwca, prywatystek 26 czerwca; w Krakowie w prywatnym seminarium prof. Preisendanza egzamin pisemny 21 maja, egzamin ustny 13 czerwca; we Lwowie w seminarium państwowym egzamin ustny prywatystek 15 maja, abiturientów zakładu 1 lipca; egzamin pisemny prywatystek rozpoczął się 23 kwietnia, termin egzaminu pisemnego abiturientów zakładu oznaczy dyrektor; — we Lwowie w prywatnym seminarium p. Z. Strzałkowskiej egzamin pisemny 21 maja, egzamin ustny 10 czerwca; — w Przemysku egzamin ustny prywatystek 21 maja, abiturientów zakładu 14 czerwca; egzamin pisemny prywatystek rozpoczął się 22 kwietnia, termin egzaminu pisemnego abiturientów zakładu oznaczy dyrektor.

— **Awans w Banku krajowym.** Prokurę otrzymali: kasyer banku Antoni Nariowski i starszy referent hipoteczny Roman Łosiński, tytuł zastępcy naczelnika filii Jan Armołowicz. Do I. rangi posunął naczelnik likwidatury hipotecznej Ludwik Stachiewicz, do II. starszy saldokontroler Stanisław Pienkowski, starszy likwidator mianowany Stanisław Wilusz, starszym korespondentem Emil Krug, referentem hipotecznym Zygmunt Łasowski, do IV. rangi posunął sekretarz oddziału bankowego Stanisław Jaroński, adiunktem I. klasy mianowani Kazimierz Woytkiewicz i Franciszek Gonat, adiunktem II. klasy Włodzisław Sawczyński, Władysław Miniński i dr. Kazimierz Agopowicz, asystentami Maryan Ruckebach, Adam Pawlikowski, Mieczysław Walczak i Witold Czapczyński.

Kronika lwowska.

— **Pogoda.** Nie mały wprawdzie jeszcze tak długi oczekiwanie ciepła, jednakże pogoda ustaliła się, a wkrótce i temperatura osiągnie należyty wysoki. Maksimum ciśnienia powietrza, które przed świętami wielkanocnymi z Europy środkowej posuwało się ku północy, ażeby następnie od strony północno-wschodniej w czasie świąt wydawało na Europę silne i suche wiatry, utrzymywało się do owej pory bez zmiany w północno-wschodniej stronie naszego kontynentu. Ale te pomyślnie prądy powietrza zmieniły się po świętach skutkiem tego, że odtag bez przerwy prawie minimalne ciśnienia powietrza na północno-wschodniej granicy swego maksimum, dążyły od zachodu Europy ku południowemu wschodowi, powodując wilgoć, opady, tudzież silne wiatry, a nawet burze. Jeszcze dnia 17 bm. taka depresja powietrza przeważyła nad Europą środkową. Należałoby dokonać się zmiany w rozkładzie ciśnienia powietrza i to zmiana pomyślna. Na zachodzie Europy w miejsce minimum powstało maksimum ciśnienia powietrza, a ze środkowej Europy minimum przesunęło się na południowy wschód. Owo maksimum posuwało się dalej i dzisiaj panuje nad zachodnią i północną Europą a prawdopodobnie zapanie wkrótce i nad środkową.

W ten sposób zaczyna ustalać się pogoda. Wczorajszy dzień był dość słoneczny, takim jest i dzień dzisiejszy, chociaż rano nieco odznawał się jeszcze dym zimno. Roślinność zapowiada dopiero drobny początek, że już wkrótce będzie się rozwijać.

— **Kursy uzupełniające dla nauczycieli szkół średnich** rozpoczną się we środę d. 24 bm. o 8¹⁵ rano w sali Instytutu geologicznego (główny gmach uniwersytecki, parter XVI) wykładem profesora dr. Dembińskiego p. t. „Ostatnie próby dyktando syntetycznego”. Przed wykładem prof. dr. Dembińskiego przemówią do całego grona uczestników kierownicy kursów.

— **Ojczad czwartego batalionu 80 pp. do Bośni.** Wczoraj o 4 popołudniu opuścił Lwów 4 batalion 80 pp., przeniesiony do Bośni. Wyjazd nastąpił z dworca głównego, gdzie na godzinę przed odjazdem zgromadziły się liczne zastępy, by pożegnać odjeżdżających. Po godzinie pół do czwartego przybył z korpas odjeżdżający batalion, odprowadzony przez cały korpus oficerski pułku i orkiestrę. Następnie przybyły delegacje oficerów wszystkich pułków, stacyonowanych we Lwowie i generalicyja, a o 4 komendujący korpusem, który przeszedł przed frontem batalionu, w krótkich słowach pożegnał oficerów. Po tem pożegnaniu batalion wsiadł do przygotowanego dlań pociągu, złożonego z kilkunastu wozów, a wkrótce potem pociąg zagnany przez wszystkich, uwiózł czterysta żołnierzy do Bośni. Po przybyciu na miejsce batalion zostanie rozdzielony, a mianowicie: jedna kompania zostanie w Derwent, jedna w Doboj, dwie zaś przeznaczone są do Dolnej Tuzli. Batalion odejść pod komendą majora K. Piaseckiego, adiutantem jego jest porucznik H. Brichia; poszczególnymi kompaniami dowodzą: 13 kapitan Hasek, 14 kapitan Boroz, 15 kapitan Makymowicz, 16 kapitan Jasiński. W skład korpusu oficerskiego wchodzi ponadto 3 poruczników, 10 podporuczników i 3 kadetów.

— **W sprawie dodatku drożyznianego** otrzymaliśmy skargę na opóźnienie wypłaty 120 kor., przyobiecanych przez ministra skarbu tym wszystkim, których nowa regulacja plac urzędniczych nie obejmuje. Mają mianowicie po 120 k. dostać suplementy szkół średnich i praktykantów koncepcyjny we wszystkich dyktastach a po 60 k. studyj w rządowej szkółce. Dodatki te asygnowano podobno jeszcze przed 1 kwietnia br. a prawdopodobnie manipulacji zabrało to tyle czasu, że nie zdołano jeszcze wypłacić powyższych kwot wszystkim, którym się one należą.

— **Sledstwo w sprawie małwersacji** kolejowej, popędzanej przez Bektowskiego i Pelzową, zbliża się już ku końcowi. Do sążni należały jeszcze dwie osoby, jeden z urzędników i manipulantów, przeciw którym wytoczono już śledztwo dyscyplinarne. Po ukończeniu dochodzeń wygotowany zostanie akt oskarżenia.

— **Okradzione sieroty.** Ze strychu domku dla sierot przy ulicy Grodzkiej 2, utrzymywanego przez tow. pań im. św. Salomei okradziono bieliznę dziecięcą. Zarząd tego domu sierot swraca się do publiczności z uprzejmą prośbą o zanieśnięcie bielizny dla sierot, przedewszystkiem o koszulki, względnie o datki pieniężne.

— **Piekarnia dworska** w Łosinie zawiadamia swoich wielce szanownych odbiorców, że z powodu rozszerzenia warsztatu, dostawa chleba do Lwowa zostaje wstrzymana aż do ogłoszenia plakatami.

Kronika krajowa.

Obywatelstwo honorowe nadała rada miasta Trembowli hr. Jerzemu Baworowskiemu, prezesowi trembowelskiej rady powiatowej i posłowi na sejm w uznaniu jego znakomitej obywatelskiej działalności i zasług dla dobra miasta.

Obywatelstwo honorowe nadała rada gminy na król. miasta Swirsa panu Stan. Wybranowskiemu, wielemarszałkowi rady pow. przemyskiej i właścicielowi Uszkowic i Kimira dla zasług, położonych około rozwoju miasta. P. Wybranowski służył z okazji wzięcia mu dyplomu 300 k. na bieżące gminy.

Burmistrz m. Dąbicy wybrany został p. Bronisław Jakiński.

Z Nowego Sącza donoszą, że wychodziło za pracę do Prus i emigracja do Ameryki przybrały w tym roku olbrzymie rozmiary.

Zruszenie urzędy gmin w dalszym ciągu we wsiach: Chadowce, Szyszakowce p. Borszczów, Gładyszów, Wierzbowa p. Gorlice, Jakubówka p. Horodena, Żegatyn, Jawornik p. Dobromil, Wianiki, Dzik p. Drohobycz, Klebanówka p. Zbaraż, Mogilany, Nagorze p. Żółtki, Nieświeże p. Kamionka, Skorodnia p. Liśko, Zielona p. Nadwórna, Nastrasz p. Rohatyn, Korczyłowa, Mykowa p. Skala, Włodzisławka wielka i mała p. Turka, Borchów, Opatka, Stareszko, Łasycze stare p. Cieszanów, Oserkawszczyzna i Jagielnica p. Czortków Ogółem arszonoz dołąd 1291 urzędów gminnych.

Kronika powszechna.

§ Meeting w sprawie polskiej, zwołany przez Ligę patriotów francuskich, odbył się dnia 16 bm. w Paryżu, Przewodniczył Daroulé; obecnych było do 2000 osób. Referował p. Henryk Nousseau, który w roku szesnym objeżdżał Północną i z którego doskonałych sprawozdań artykułów, drukowanych w „Rebo de Paris” samodzielnym parę wyjątków — i mówił na temat: Prusy przeciw Polsce, „prawu i sprawiedliwości”. Pan Nousseau dobra jest mową i jego piękne obrazowe przemówienie przeniosło słuchaczy tam, gdzie Prusacy przesłaniają dzieje polskie, przemienia ich do klas, w której nauczyciel karę wymierza, do chaoty polskiej, gdzie dzieje rodzicom swoim, po powrocie ze szkoły, o tych przesładowaniach i wymyślach opowiadają... To też audytorium okrzykami burzliwie odpowiadało na szczegóły z tej barbarzyńskiej polityki „cywilizacyjnej” niemieckiej... Opowiedział swoją o podróży w Poznańskim przepłat p. de Nousseau uwagami, odnoszącymi się do Francji i jej stosunku względem Niemiec; nawoływał do walki ekonomicznej, do nieumieszczenia kapitałów francuskich na rynkach niemieckich, co przysporzył się niezawodnie do upadku Niemiec, tego „przeklamanego olbrzyma”, tego moarstwa z komedii z „czarnym teatralnym” na czele. Niemcem, rządził niemieckiemu, cesarzowi Wilhelmowi, wszystkim dostało się epitetów wiele i to niepocholebnych. Przemówienie potem jeszcze kilku mówców wreszcie uchwalono rezolucję, wyrażającą dzielnemu narodowi prowincji poznańskiej swój zachwyt dla odwagi obrony, jaką przeciwstawia on swemu ciemniejszemu i pochwalać położenie się narodów wolnych przeciw polityce zdobywczej i gwałtownej, wysiępującej z siłą brutalną, przeciw polityce monarchii pruskiej.

§ Wielka kradzież papierów wartościowych popełniono wczoraj w Nowym Łyczynie na Morawie, na szkole p. Hrabowatza. Złodzieje zabrali cztery austriackie listy zastawne po 2000 kor., austriacką rentę koronową 6 po 100 koron i 6 po 200 koron, rentę majową 11 kuponów po 2.000 kor., 34 sztuk po 200 kor., śląskie kredyty komunalne po 1.000 fl. cztery sztuki, po 100 fl. 11 sztuk, tudzież po kilkanaście sztuk renty z lutego i stycznia. Numerem skradzionych efektów zostały roztęglone wszystkie dyrekty policy.

§ Pociąg w płomieniach. Na linii Aleksandrow-Warszawa kości Warszawa-wiedeńskiej koło stacji Nieszawa zapalił się wczoraj w drodze pociąg towarowy, złożony z kilkunastu wagonów. Pociąg, cały w płomieniach, sąsiadał na stacji, gdzie w mgnieniu oka zajęły się budynki stacyjne. Przyczyną pożaru jest to, że iskry, wypięszone z komina lokomotywy, padły na ście ochronny transport bawelny na platformach, która też zajęła się.

§ Tragizm wysięgi automobilow. Na Syrcylii w Jargu Floris podczas wyścigów automobilowych, jeden ze ścigających się spadł z automobilu a jego automobil, pędzący dalej bez kierownika, przejechał cztery osoby. Drugi automobil przejechał znów trzy osoby, z tych jedna śmiertelnie. Wreszcie trzeci automobil strącił na śmierć dziecko; ojciec niezadowolonego dziecka sprzączony rzucił się na automobilistę i ledwo go powstrzymano.

§ Walka z bezkarnością. Senator Kinney z St. Louis, w stanie Missouri, przygotował już bil, który wniesie na następne posiedzenie legislatury. Proponuje on nakazać na kawalerów osobne podatki, jeżeli po 30 roku życia posiadają beztętnie. Między innymi proponuje wnioskodawca, aby majątek takiego kawalera był w połowie skonfiskowany na rzecz państwa a oprócz tego, by nałożono na opornego podatek w sumie 10 proc. od zarobku lub majątku. Wódt panien w stanie Missouri bil znalazł wielkie uznanie. Deputacyja ich wręczyła senatorowi Kinney wspaniały bukiet kwiatów.

§ Do majątku hr. Karola Fryderyka Schönborna, członka austriackiej izby panów, ogłoszł sąd w Pradze konkurs.

Zmarli.

Władysław Czechowicz, adiunkt kolejowy i zdolny rysownik umarł w Baginie, dokąd wyjechał dla poratowania zdrowia. Lisył lat 54. Wydał litograficzne portrety wszystkich wybitniejszych osób.

Ze stowarzyszeń.

Doroczne zgromadzenie delegatów tow. wzaj. ubezpieczenia urzędników prywatnych rozpocznie się w czwartek 25 bm. o 11 przedpołudniem w sali hotelu Georges i trwać będzie trzy dni.

Ruch artystyczno-literacki.

* Konkurs dramatyczny wydziału kraj. Dziś przedpołudniem rozpoczął się konkursowy, zaproszony przez wydział krajowy, prace nad oceną nadanych na konkurs utworów dramatycznych. Liczba tych utworów wynosi 77. W skład sądu wchodzi: członek wydziału kraj. p. Wereszczyński, jako przewodniczący, dalej redaktor Adam Krehowski, prof. dr. Malecki, prof. dr. Kallenbach, dyr. dr. Estreicher, dyr. T. Pawlikowski, dyr. L. Selski, dyr. L. Heller i p. L. German.

* Macierz polska ogłosiła drukiem sprawozdanie ze swej działalności w r. 1906. W sprawozdaniu tem stwierdza rada wykonawcza z uciecieniem szerszej radości, iż prace jej znajdują coraz żywszy odgłos w najszerszych warstwach społeczeństwa polskiego, czego objawem jest zamagający się z roku na rok popyt na wydawnictwa Macierzy. W r. 1906 był on szczególnie znaczny, na co wpływało niewątpliwie również zniesienie cenzury na wydawnictwa Macierzy w Królestwie polskiem. To też przeszło pięćdziesiąt osób tygięty egzemplarzy wydawnictw Macierzy rozeszło się w roku ubiegłym między lud polski — cyfra zbyt, jakiej dotychczas nie oglądano w najszerszych warstwach rozwoju fundacyi. Rada wykonawcza czyniła ze swej strony wszystko, by to czynienie zajęcie się ludu polskiego czyniło tym podnieść. Starła się więc dać dzieła treści najrozmaitszej, ale przede wszystkim z zakresu t. zw. „lektury politycznej”, książek zatem, któreby spełniały rolę wzorowych poradników gospodarzy, uczyły przetwarzania surowych produktów, pouczyły o potrzebie przestrzegania zasad higieny, powiadamy o najnowszych wynalazkach, oddających człowiekowi niepomierne usługi. Obok tego przysłała rada wykonawcza jako zasadę, by dzieła znów z zakresu „lektury przyjemnej” przejęte były gorącym uczuciem patriotyzmem, a w ten sposób uświadamiały nasz lud pod względem narodowym. Nie wahała się też rada wykonawcza użyć znacznych kosztów na ilustrowanie wydawnictw Macierzy, wiedząc, jak silnie do umysłu naszego wieściaka przemawia rydina. W bibliotece Macierzy wyszło w r. 1906 pięć książek, a to: Rolnik wzorowy, napisał dr. K. Micyński, Lirnik mazowiecki Teofil Lenartowicz, napisał A. Mikalski, O grzybiach, napisał dr. Domański, Wiek pary i elektryczność, napisał W. Żłobicki i Stanisław Stasiński, napisał dr. Reiter. Nado wyszło kilka rzeczy w „wydawnictwach” i nowych 5000 egz. „Pana Tadeusza”. Z dochodów pływających z kapitałów fundacyi i. Kościuski, wydała Macierz w r. 1906 zeszyty VI i VII tomu pierwszego i zeszyty I, II i III tomu drugiego, dzieła „Polska. obrazy i opisy”. Ogółem wydała Macierz w r. 1906 z obydwóch funduszy, którymi rozporządza, książek 9 i 7 zeszytów, w ogólnej ilości 67.000 egzemplarzy. Rozeszło się wydawnictw z funduszu Macierzy 36.990, z funduszu im. T. Kościuski 19.217, razem 56.207. W porównaniu z rokiem ubiegłym wydała Macierz więcej o 9.000 egzemplarzy, rozeszło się wydawnictw o 15.875 egzemplarzy więcej. Od początku istnienia Macierzy Polskiej wybito 855.570, rozeszło się 785.911 egzemplarzy wydawnictw.

Ze sprawozdania kasowego podajemy następujące cyfry: W majątku zarodowym Macierzy dochody wynosiły 83.195 kor., wydatki 2.937 kor. a stąd stan czynny majątku wynosił 80.258 kor. W majątku obrotowym dochody wynosiły 40.261 kor., wydatki 30.058 kor. Majątek zarodowy fundacyi im. Kościuski wynosił 97.331 kor., w majątku zaś obrotowym dochody wynosiły 29.618 kor. a roszchody 19.012 kor.

Repertuar lwowskiego teatru miastkowego.

We środę po raz 1-zy „Wielbieli muzyki” komedia w 1 akcie Orsonia, „Silaor” w 1 akcie Maryi Plazkówny i „Królewicz Jaszczyr” baśń masyzna w 8 aktach Bolesława Raczyńskiego.

W czwartek „Wesoła wdówka”.

W piątek „Wielbieli muzyki”, „Silaor” i „Królewicz Jaszczyr”.

W sobotę popołudniu „Kopelusske” — wiecór „Tosca”. Wypęł Horieli Dardale.

W niedzielę popoł. „Moranósie pani Dalakiej” — wiecór „Wesoła wdówka”.

W poniedziałek „Traviata”, występ Horieli Dardale.

We wtorek „Jul

Z całego świata.

Wiedeń. Burmistrz dr. Lueger wraca do Wiednia z Luvru o 27 bm.

Paryż. Kelnery hotelowy odbyli wczoraj wieczorem zgromadzenie, na którym postanowili rozpocząć strajk ogólny.

Londyn. W izbie gmin oznajmił rząd, że od grudnia s. r. do końca marca br. zmarło w Indiach na dżumę 327.000 osób, mianowicie w styczniu 58.000, w lutym 98.000, w marcu 171.000.

Tulon. W pracowni arsenału wybuchł pożar. O ile dotąd wiadomo, szkoda jest znaczna.

Tulon. Pomimo czynionych wysiłków, pożar w arsenałach zniszczył warstaty floty i szkoły dla oficerów, łódź torpedowa oraz kilka magazynów. Przez chwilę groziło niebezpieczeństwo pobliskiej dzielnicy miasta. Około 20 żołnierzy marynarki zostało rannych, z tego 3 ciężko. Szkoda wynosi kilka milionów franków. Przyczyna pożaru niewiadoma.

Kafiro. Strajk doródkarski i tramwajowy zakończony.

Stan powiatowy. Sprawozdanie centralnej stacji meteorologicznej we Wiedniu z astronomicznych lat 1906 i 1907. Dnia 24 kwietnia 1907 roku o godz. 7 rano. Czerniowce — Tarnopol — Lwów — Przemyśl — Jarosław — Tarnobrzeg — Kraków — Łódź — Warszawa — Wiedeń — Budapeszt — Buda — Białystok — Riga — 44 — Tryest — 45 — Celsus.

Ostatnie wiadomości.

Z Wiednia donoszą, że uchwalona przez sejm ustawa o reorganizacji galic. rady szkolnej krajowej będzie w najbliższych dniach przedłożona cesarzowi do sankcji.

Cesarz w Pradze.

Praga. Wczoraj popołudniu odwiedził cesarz żonę hr. Franciszka Thuna a matkę ks. Ferdynanda Lobkowskiego. Wieczorem odbył się u cesarza obiad dworski.

Praga. Przy wspaniałej pogodzie odbył cesarz rewie wojska żałogi praskiej. Burmistrz miejscowości Dejvice wystosował przemowę do cesarza, na którą cesarz odpowiedział.

Telegramy i telefonematy

z dnia 23 kwietnia 1907.

Prognoza pogody.

Wiedeń. Prognoza centralnego zakładu meteorologicznego w Wiedniu na dzień 24 kwietnia:

W Galicji: Zmienne, miejscami opady, mierne wiatry, żagoda; stan pogody nieustalny, lecz zwolna polepsza się.

Z Watykanu.

Rzym. Po „Te Deum“ i ceremonii „zaknięcia ust“ nowym kardynałem odbył się drugi konsystorz tajny, w czasie którego papież mianował 28 nowych arcybiskupów i biskupów. Ojciec św. nadał fiolety ojcu Stefanowi Soterowi Orłowskiemu, członkowi zakonu oo. Bazylianów, nadając mu tytułarny kościół biskupa w Danii („chiesa titolare vescovile di Danlia“).

(Jak już wczoraj nasz korespondent rzymski donosił, o Orłowskim przeznaczonym będzie w charakterze pryncypała apostołskiego do Stanów Zjednoczonych, gdzie sprawować będzie rolę pośrednika między kierem ruskim a biskupami miejscowych diecezyj.)

Zwołanie rady państwa.

Wiedeń. „Reichspost“ donosi, że gabinet postanowił zwołać nową izbę poselską na 10 czerwca.

Sprawy austro-węgierskie.

Wiedeń. Polurządowy „Fremdenblatt“ donosi: Wczoraj odbyła się narada komisji fachowej, ustanowionej przez rządy austriacki i węgierski dla spraw weterynaryjnych, należących do ugody. Obrady trwały 4 godziny. Omówiono gruntownie cały kompleks tych kwestyj, a zatem oczywiście także zasady i szczegóły upoważnienia do zamykania granicy w razie zarazy bydłowej.

Zjazdy monarchów.

Londyn. Król włoski odwiedził króla Alfonsa w Kartagenie, ten zaś odda wizytę w Spezji.

Paryż. „Echo de Paris“ donosi, że carowa, która prawdopodobnie jutro wieczorem wyjedzie z Biarritz do Kopenhagi, spotka się na stacji Bourges z prezydentem Fallières. Francuski minister spraw zagranicznych ma być obecny przy tym zjeździe.

Z Rosji.

Stolypin zachwiany.

Petersburg. „Now. Wremia“ zamieszcza następujące zaprzeczenie, z którego zdaje się wynikać, że Stolypin podał się lub zamierza podać się do dymisji. Zaprzeczenie owo opiewa: Wiadomości dzienników o dokonaniu nominacji Gorewki na prezesa rady ministrów nie potwierdzają się. Jak dotąd, nikogo do objęcia tego urzędu nie przedstawiło.

Minister oświaty.

Petersburg. Członek rady państwa, redaktor „Kijewskaja“ Pichno, ma być mianowany ministrem oświaty.

Duma.

Petersburg. Duma prowadziła wczoraj dalej dyskusję agrarną bez jakichkolwiek godniejszych uwagi epizodów.

Przy końcu posiedzenia powstała wrzawa, gdy prawica postawiła wniosek, aby dż. (we wtorek) obradować nad wnioskiem o potępieniu morderstw politycznych. Mówcy prawicy oświadczali się za nagłością wniosku. Puryzkie wic odczytał depeszę o zamordowaniu w pełnej miejscowości członków „stronnictwa rosyjskiego ludu“ i oświadczył, że Duma musi potępić te zbrodnie, które ciągle się powtarzają. Wniosek prawicy odrzucono 245 głosami przeciw 123, wśród protestów posłów z prawicy. Za, głosowała prawica i socjaliści, przeciw kadeci.

Petersburg. Do komisji agrarnej Dumy wybrano 15 kadetów, 18 tródników, 12 socjalnych demokratów, 9 socjalnych rewolucjonistów, 5 socjalistów ludowych, 5 Mahometan, 5 Polaków, 15 umiarkowanych i paździmikowców, 5 dziłch. W takim składzie komisja może uchwalić przymusowe wyłączenie.

Petersburg. Prezydent Dumy Golowin będzie dziś na audyencji u cara.

Polacy w Dunie.

Petersburg. Dział Kolo polskie postawił na porządku dziennym wniosek w sprawie autonomii królestwa.

Zamachy.

Petersburg. (P. A.) W kursku wczoraj w centrum miasta dokonano napadu na inżyniera kolei moskiewsko-kurskiej i zraniono go 5 strzałami rewolwerowymi śmiertelnie. Jeden ze sprawców, ścigany przez policjantów, zrzucił bombę, która jednakże nie eksplodowała. Gdy jeden z policjantów dalej go ścigał, został przez niego zabity. Sprawca zamachu umknął.

Ferment we Francji.

Paryż. Liga antymilitarna i powszechny związek robotniczy wydały wczoraj odezwę do wojska, aby w razie strajku generalnego, który będzie zapowiedzią rewolucji, odmówiło oficerom posłuszeństwa i ewentualnie chwyciło się jeszcze innych środków. Politycy usunęli plakaty, zawierające tę odezwę.

Obchód Joanny d'Arc.

Paryż. Biskup Orléans zawiadomił duchowieństwo, że gmina Orléans przyjęła jego zgłoszenia w sprawie udziału duchowieństwa w obchodzie ku czci Joanny d'Arc.

Z Hiszpanii.

Madryt. Dzienniki donoszą, że w wyborach do parlamentu wybrano dotąd 260 ministerialnych, 7 demokratów, 4 niezawisłych, 15 karlistów, 50 republikanów i katalonistów.

Zaburzenia w Czarnogórze.

Cetylna. 400 ubrojonych w rewolwery i bagnety ludzi z okoli miasta Niksić wtargnęło wczoraj pod przewodnictwem komendanta batalionu i kapitana do miasta Niksić i zniszczyło drukarnię, w której drukuje się dziennik „Narodna Nisao“. W mieście tem wielkie wzburzenie. Sklepy pozamykano. Dla przywrócenia porządku wysłano wojsko.

Macedonia.

Konstantynopol. Depesza ekumenicznego patriarchy, wysłana niedawno za pośrednictwem tutejszej rosyjskiej ambasady do cara, opiewa: Imieniem świętej prawosławnej cerkwi i synodu zwracam się do W. C. Mości jako wiernego syna cerkwi z prośbą, abyś powodując się miłością do cerkwi, zechciał łaskawie interweniować na korzyść uciskanych i cierpiących dzieci stu tysięcy Greków w Bułgarii i wschodniej Rumelii, aby przywrócono status quo w kościele i szkole. Nasza wdzięczność ku W. C. Mości za ochronę, na którą w pełni nadziei czekamy, będzie wieczna. Odpowiedź dotąd od cara nie nadeszła.

Dział rolniczy.

Stam zasiewów. W sprawozdaniu ministerstwa rolnictwa o stanie zasiewów w połowie kwietnia br. czytamy: Po długiej, łagodnej jesieni nastąpiła z początkiem grudnia nadzwyczajna, burzliwa zima z obfitymi śniegami we wszystkich krajach monarchii. Złazszenia w górach spadły tak ogromne masy śniegu, jakich od szeregu lat nie było i leżały na stokach połonczyń od początków kwietnia, a gdzieś niedługo jeszcze do dzisiaj. W dolinach po roztopach, następowały ponowne śniegi. Śnieg spadł przeważnie na otwartą, niezamrażoną ziemię, wskutek czego niejednokrotnie oziębła wymarzała i namożdziło się masy. Druga połowa marca i początek kwietnia były po większej części łagodne. Wegetacja jednak pozostała w porównaniu z latami normalnymi o 3 tygodnie w tyle. Na Bukowinie i w części wschodniej Galicji była ziemia przeważnie przez całą zimę głęboko zamrażana i przykryta wystarczającą warstwą śniegu, która po ostatnich deszczach zniknęła szybko.

Stan pszenicy ozimej określić można — o ile da się obecnie ocenić — na ogół jako zadowalający; zasiewy są wprawdzie z powodu braku ciepła jeszcze słabe, przeziębowały jednak przeważnie dobrze i przy sprzyjającej pogodzie mogą się rychło poprawić.

Żyto natomiast we wszystkich bez wyjątku krajach przeziębowało się i musi być w wielu wypadkach przeorane lub zastąpione zbożem jarem. Mysz i gąsienice wyrządziły — zwłaszcza w Czechoch i na Morawach — dużo szkody. Rzepak, którego uprawa znacznie zmalała, jest na ogół dobry, z wyjątkiem okolic nielko położonych, w których ucierpił skutkiem wilgoci. Odnoszone wypadki wymarzenia zaszyły tylko w Galicji zachodniej i na Morawach.

Konieczna przetrwała dosyć dobrze z wyjątkiem Czech, Moraw i niektórych okolic połonczyn, w których ucierpił skutkiem wilgoci. Odnoszone wypadki wymarzenia zaszyły tylko w Galicji zachodniej i na Morawach.

Łąki przetrwały zimę na ogół dobrze, lecz nasyły wyrządziły tu i ówdzie wielkie szkody. W południowym Tyrolu, a częścią w Pobrzu i w połonczynach okolic Czech i Moraw zaszkodziły wielce suche mrozy. W niektórych natomiast powiatach Moraw łąki stoją pod wodą. W całej Galicji, w krajach alpejskich i Pobrzu panuje wielka obawa braku paszy. Pewnem jest, że puszczanie była na paszę, nawet w pomysłniejszych okolicach, nastąpił niezwykle późno z powodu zimnej wiosny.

Spółżona bardzo naogół uprawa roli pod zimą jest wszędzie w pełnym toku. Ukonczone zasiewy wiosenne tylko na Pobrzu, w Dalmacji, w pewnej części Dolnej Austrii i Karyntii. W wielu okolicach musiano roboty przerwać z powodu niepogody.

Kartofle wczesne zasadzone już przeważnie w krajach południowych; w połonczynach i wschodnich sadzenie dopiero zaczęło; w zachodniej Galicji doznali młode pędy szkód od przymrozków. Główny okres sadzenia kartofli późniejszych, przypada przeważnie na ostatnie 10 dni kwietnia i pierwszą połowę maja.

Również rozpoczęto dopiero uprawę buraków cukrowych.

Chmiel przetrzymał dobrze i jest silnie rozwinął.

Drzewa owocowe mają prawie we wszystkich krajach żałki obfitego kwiecia i roją obfity zbiór, zwłaszcza grusze i czereśnie. Młode drzewa owocowe ucierpiły wielce z powodu ostrych mrozów, szczególnie morele, brzoskwinie i grusze. Bardzo wielkie szkody wyrządziły w szkołkach żające; znaczną część młodych drzewek musiano zniszczyć.

Gąsienice wyrządziły wielkie szkody w Górnej Austrii, w krajach sudeckich i we wschodniej Galicji.

Przemianowanie bydła. Na targu rozplodowym, urządzonym przez komitet Towarzystwa roln. w Kra-

kowie, odbył się onegdaj, przyniesiono następujące nagrody: I. W dziale bydła nizinnego otrzymał srebrne medale komitet Towarzystwa hr. Zdzisław Tarnowski i p. Władysław Żeleński z Grodkowic. Srebrne medale rządowe: hr. Zdzisław Tarnowski, p. Feliks Sandoz z Sobotowic i Gustaw Szaszkiewicz ze Złotowa. Medale brązowe komitetu: Zdzisław Włodek z Dobrowic, Matejko z Krzesławic, Zenon Suszycki z Boguchwały. — Medale brązowe rządowe: hr. Zdzisław Tarnowski, Zdzisław Włodek, Władysław Żeleński, p. Aleksandra Wiktoria z Czeskiej i Zenon Suszycki. — II. W dziale bydła Simmenthal i Bern Simmenthal otrzymał medale brązowe komitetu: p. Waleryan Stawarski z Jedlicza i Stanisław Ostaszewski z Klimkówki. Medal brązowy rządowy: p. Stanisław Ostaszewski. — III. W dziale bydła rasz czerwonogłowej polskiej otrzymali srebrne medale komitetu: Wilhelmina bar. Haezowa z Kóz, p. Z. de Romero z Jodanowic i p. Aleksandra Wiktoria z Czeskiej. Medal srebrny rządowy: p. Romero z J. Z. Zbigniew Horodyski ze Złotyńowa. Medale brązowe komitetu: p. Wiktoria i hr. Mieczysław Roy z Przecławia. — Po południu członkowie walnego zgromadzenia zwiędali zbiorowo targ razem z prezesem hr. Zdzisławem Tarnowskim.

Pokup był bardzo żywy; za niektóre sztuki płacono wysokie ceny i tak: p. Szeszkiel sprządał buhajka „Wilusia“ za kwotę 1100 kor. hr. Ledochowskiemu z Podola rosyjskiego; p. Feliks Sandoz buhajka „Kubusia“ za kwotę 1000 kor. Targ został zamknięty w czwartek 18 bm. wieczorem.

Z rynków towarowych.

Bank rolniczy we Lwowie.

Lwów dnia 23 kwietnia. Dziś notujemy za 50 kilogramów loco Lwów. Waluta koronowa. Pszenica gotowa od 880 do 900, pszenica na termin 000 do 000. Żyto gotowe 880 do 890, żyto na termin 000 do 000. Owies obrotowy gotowy 880 do 890. Owies obrotowy na termin 000 do 000. Jęczmień paszowy 770 do 800. Jęczmień browarniany 820 do 870. Rzepak 000 do 000. Liniarka 000 do 000. Groch paszowy 770 do 820, groch do gotowania 950 do 1100. Wyka 650 do 675. Bobik 745 do 750. Hrozka 000 do 000. Kukurudza nowa na 55 kilo 000 do 000, kukurudza stara 000 do 000. Chmiel nowy za 55 kilo 000 do 000, chmiel stary 000 do 000. Konieczna czerwona 60 do 70, konieczna biała 80 do 40, konieczna szwedzka 60 do 70. Tymotka 30 do 35. Spirytus paritas Tarnopol za 100 litr. nowy od 40 do 41. Spirytus paritas Tarnopol na termin — do —, spirytus paritas Tarnopol eksportowy gotowy 2300 do 2325.

Budapeszt dnia 23 kwietnia. Kurs w koronach i po 100 kil. Notowane pszenice na kwiecień 880—341, na maj 880—341, na październik 889—880 żyto na kwiecień 884—885, na październik 889—880, owies na kwiecień 772—778, na maj 768—769, na październik 774—775, kukurudza na maj 545—546, na lipiec 559—560, rzepak na sierpień 1430—1410.

Oferty: mierzna. Chęć kupna: mierzna. Uposobienie: silne. Stan powietrza: pochmurno.

Dział ekonomiczny.

Bank krajowy.

Bilans Banku krajowego za rok 1906 przyjęty przez Radę nadzorczą w ubiegłym sobotę a ogłoszony obecnie drukiem wykazuje czysty zysk w sumie 780.588 kor. 32 hal. Jest to najkorzystniejszy rezultat od czasu istnienia Banku kraj.

Ze sprawozdania dyrektora dowiadujemy się, że w roku ubiegłym powiększył Bank swój udział w gal. bank. akc. Towarzystwa przemysłowo-rolniczego w Przeworsku przez resztę wpłaty na akcje K. 38.882-50 i przysłał do Syndykatu rolniczego w Krakowie z udziałem K. 20.000. Syndykat ten rozwija się bardzo pomyślnie i powinien oddać poważne zadługi członkom i rolnictwu.

Głównie jednak popieraniem przedsiębiorstw przemysłowych przez Bank krajowy polega na udzielaniu im łatwego i taniego kredytu. Obok bowiem zwykłego skontu wekeli tyhał przedsiębiorstw, udziela Bank zakładom stojącym z nim w stosunku, także pożyczek ratowych na skrypta i kredytu w rachunku bieżącym.

Spełniając swe zadanie w obsłudze kredytu publicznego, udziela Bank krajowy taniego a dogodnego kredytu instytucjom autonomicznym i publicznym za pomocą pożyczek skryptowych i skontu subwencyj krajowych: gólowych, drogowych, kossarowych, kościelnych itp.

Nadto świadczy Bank pożyczkami stałymi funduszami, przez kraj dla poparcia przemysłu i gospodarstwa utworzonych.

Oddział hipoteczny. W ciągu r. 1906 wypłacił Bank walutę 1450 pożyczek w sumie ogólnej 16.364.000 kor. a mianowicie: 66 pożyczek na dobra ziemskie w kwocie K. 4.707.000, 318 pożyczek na realności miejskie w kwocie K. 9.015.500, 1066 pożyczek na włościańskie w kwocie K. 2.641.500, razem 1450 pożyczek w kwocie K. 16.364.000, co łącznie z pożyczkami wypłaconymi przez Bank w latach poprzednich czyli 17.456 pożyczek w ogólnej sumie K. 201.308.800 a mianowicie:

1. na dobra ziemskie 914 pożyczek w ogólnej sumie 68.909.100 K. czyli 34-25 proc., zaś w stosunku do zgłoszonych 35-08 proc.;
2. na domy murowane w miastach, opłacających podatek domowo-rynkowy a do korzystania z kredytu hipotecznego przez wydanie krajowy dopuszczonych 4108 pożyczek w ogólnej sumie 108.374.400 K. czyli 58-36 proc., zaś w stosunku do zgłoszonych 64-73 proc.;
3. na małą własność rolną, przeważnie włościańską 12.434 pożyczek w ogólnej sumie 23.925.300 K. czyli 11-89 proc. zaś w stosunku do zgłoszonych 49-83 proc.

Chęć własności ziemskiej przysięż z dalszą pomocą, zmieniając dyrekcyję przepisy hipoteczne w tym kierunku, iż na żądanie dłużników, siościąających pożyczki na tabularne posiadłości, w wypadkach zastępujących na uwzględnienie, przez pierwszych 5 do 10 lat od zaciągnięcia pożyczki, pobierać będzie tylko odsetki i dodatk administracyjny, zaś amortyzacyja kapitału pożyczkowego rozpocznie się dopiero najdalej w 11 roku od zaciągnięcia pożyczki.

Dla włościańskich zaś pożyczek hipotecznych założono dodatk administracyjny o 1/2%, zrównawszy go z dodatkami administracyjnymi dla wszystkich dłużników hipotecznych w wysokości 1/4 proc. rocznie. Przez to obniżenie dodatk administracyjnego nie tylko bank ponosi obfary, ale także i zastępcstwa. Z uznaniem wszakże zaznaczyć musimy, iż zastępcstwa, owiane duchem obywatelskim, ponosiły chętnie i te wale poważną ofiarę w interesie naszego stanu włościańskiego.

Zysk w oddziale hipotecznym w roku 1906 wynosił koron 342.018-91 zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzedzającym o k. 16.230-83. Fundusz rezerwy specjalnej dla oddziału hipotecznego, wynoszący z dniem 31 grudnia 1905 r. kor. 1.593.738-99 doszedł w ciągu r. 1906 do sumy k. 1.781.837-28 został zatem powiększony o k. 188.098-29.

Oddział komunalny. Bank kraj. udzielił w roku 1906 pożyczek 23 w obligacjach

komunalnych w ogólnej sumie 1.800.600 Z. liczby 606 pożyczek udzielonych przez bank w ciągu tego istnienia w ogólnej sumie k. 33.133.400 przepraszam.

1. na kraj i powiaty 146 pożyczek w ogólnej sumie k. 11.833.000 czyli 55-87 proc.;
2. na gminy miejskie 258 pożyczek w ogólnej sumie k. 19.655.000 czyli 59-36 proc.;
3. na gminy wiejskie 202 pożyczek w ogólnej sumie k. 1.581.400 czyli 4-77 proc.

Zysk w oddziale komunalnym w r. 1906 wynosił k. 103.866-38.

Rezerwa tego oddziału, będąca własnością banku, wynosiła z końcem r. 1906 k. 348.894-12 — zwiększyła się o kwotę k. 80.554-93.

Oddział kolejowy. W roku 1906 wypłacił Bank 2 pożyczki kolejowe a mianowicie: kolej Tarnob.-Szczytno kor. 2.000.000 —, kolej Lwów-Podhaje kor. 880.000 —.

Zaległości w tym dziale nie było żadnych. Zysk wynosił w r. 1906 kor. 37.241-01 a specjalna rezerwa z końcem r. 1906 kor. 63.005-96.

Oddział bankowy. Całkowity obrót z wszystkich operacji Banku we Lwowie i Krakowie w roku 1906 wynosił sumę kor. 2.199.207.339 —. Obrót kasowy wynosił w roku 1906 w Banku we Lwowie, Krakowie i zastępcztwach: k. 687.408.243-43.

W ciągu r. 1906 podano do skupu: 97.054 sztuk wekeli na ogólną sumę kor. 110.878.814-25 a tego odmiótł Bank przysięża: 11.881 sztuk na sumę kor. 3.931.363-23, a 85-678 sztuk na sumę k. 101.946.952-2 czyli 91-95%, ogólnej kwoty zgłoszonej Bank zaskończył.

W porównaniu z r. 1905 podano do skupu w roku 1906 więcej o 15.254 sztuk wekeli na kwotę większą o 14.849.740-45 i zaskończono więcej o 9.078 sztuk wekeli na kwotę większą o kor. 10.425.158-68. Stan portfeli weklowego z dniem 31 grudnia 1906 zwiększył się o 2.828 sztuk i kwotę kor. 3.793.113-68.

Stoła procentowa w Banku krajowym pozostała przez cały rok niemienną, pomimo zmiany stopy procentowej austriacko-węgierskiego Banku i utrzymywania się nawet w stosunku wekslowym tylko 1/2% powyżej stopy eskontowej tegoż Banku.

Bank zreskontował w roku 1906 ze swego portfela k. 4.575.239-23.

Pożyczek hipotecznych w gotówce udzielono w r. 1906: 84 na kwotę k. 3.768.400, stan zaś tych pożyczek z końcem roku wynosił 128 na kwotę k. 4.821.788-85. Zaległość w tym dziale stanowiła tylko 1 rata z r. 1906. W ogóle od zaprowadzenia tegoż oddziału Bank 140 takich pożyczek na łączną kwotę kor. 5.237.300, z czego 79 pożyczek w kwocie kor. 3.088.400 jako kredyty budowlane, 3 pożyczki w kwocie kor. 185.000 jako pożyczki na adaptację i budowę w realnościach miejskich, 3 pożyczki w kwocie kor. 150.000 na cele melioracyjne rolne, 9 pożyczek w kwocie kor. 747.000 na inwestycyjne gospodarze w majątkach tabularnych, 23 pożyczek w kwocie k. 1.104.900 na cele przemysłowe, a 24 pożyczek w kwocie k. 17.800 na cele gospodarsze włościańskie.

Pożyczek melioracyjnych po myśli ustawy z 26 lipca 1896 udzielono w r. 1906: 1 na kwotę kor. 4.500. Stan tych pożyczek z końcem roku wynosił 13 na kor. 69.259-82. Zaległości w tym dziale nie ma żadnych.

Inne interesy oddziału bankowego wyrażają się dostatecznie dołączoną zamknięcia rachunkowe.

Ogólny zysk w oddziale bankowym wynosił w 1906: k. 1.285.980-56 i zwiększył się w porównaniu z takimi zyskiem z r. 1905 o kwotę kor. 230.381-70.

Oddział interesów bankowych ze stowarzyszeniami z zarobkowymi i gospodarszymi. Osobny komitet cesarzów, odpowiadał do statutu bankowego dla tego oddziału ustanowiony, dopuścił do kredytu wekslowego w banku krajowym na rok 1906: 171 stowarzyszeń. W ciągu tegoż roku bank udzielił 36.368 sztuk ich wekeli na ogólną sumę k. 37.533.594-96, a saldo tych wekeli z dniem 31 grudnia 1906 wynosiło sztuk 8.179 na 9.585.400-93 koron.

Z końcem r. 1906 wynosiło saldo-netto na rzecz zastępcztw k. 696.861-56, mianowicie: 30 zastępcztw miało w banku na rachunku dotychczasowym do zaciągnięcia kwotę k. 938.759-87, natomiast 14 zastępcztw było dłużnych kwotę k. 241.898-31.

Roswój filii w Krakowie był w roku ubiegłym największym od czasu jej założenia. Filia operowała równie i w ciągu zeszłego roku tylko własnymi funduszami, a nadto znaczną część tychże prześlała do kasy zakładu centralnego, w rezultacie zaś przyczyniła się największym dotąd udziałem do ogólnego zyska banku.

W roku ubiegłym liczbę zastępcztw wynosiła 78, przybyło bowiem zastępcztwo w Krasienku n. Dunajem.

Przypadający na rok 1905 zysk z operacji bankowych wynosił k. 600.408-85, zysk zaś w roku 1906 wynosił k. 760.523-32, czyli o k. 160.119-97 więcej. Zysk ten został po myśli postanowienia § 101 statutu bankowego rozdzielony między majątki zakładowe i rezerwy banku, a gdy kapitał i zakładowy banku napełniony został do wskazanej statutem wysokości k. 4.400.000, zwiększa tegoż zysku k. 151.327-58 pozostała do dyspozycji kraj. Władzom dorobek roku ubiegłego, uwzględniając własny przyrost rezerwy w sumie k. 808.097-45.

Począwszy od następnego roku 40 proc. czystego zysku, który dotąd służył na uzupełnienie kapitału zakładowego do wysokości k. 4.400.000, przeznaczono zostały przez sejm na utworzenie nowego funduszu inwestycyjnego aż do wysokości k. 5.000.000. Funduszem tym zarządzają będzie bank krajowy.

Obecnie wynosi majątek banku w kapitale zakładowym i rezerwach k. 9.190.587-60, strącając zaś kwotę k. 6.474, będącą własnością dłużników komunalnych, wynosi zwiększenie się majątku banku ponad pierwotną dotację 2.000.000 k. kwotę 7.184.118-60 k. uzbierającą przez bank w ciągu dwadzieścia trzech lat jego istnienia.

Kraj. Komisja dla spraw przemysłowych odbyła dnia 21 bm. pod przewodnictwem marszałka hr. Badeniego posiedzenie. Sprawozdania i listyżony szkół zawodowych składali dr. A. Benis, p. A. Stojanowski a sprawozdanie z listyżony fabryk składali prof. Stojanowski i referent p. K. Lesiak. Następnie dyr. dr. Zgrzybski zajął sprawę o stanie krajowego funduszu przemysłowego i podał wniosek: nych o pożyczki z tego funduszu. Wykaz obejmuje: 48 podań na sumę 1.830.700 k. W czasie od ostatniego posiedzenia wypłacono 8 przysługujących pożyczek na sumę 209.000 k. a 4 promisy na sumę 511.000 k. są jeszcze w obiegu. Gdy stan funduszu przemysłowego po dzień 31 grudnia 1907 wynosił 450.000 k. Dotychczasowe do tego dotychczas krajowa na rok 1906 w kwocie 150.000 k. i spodziewane wpływy 300.000 k. sumuje się stan funduszu po koniec roku b. na kwotę 900.000 k. Odliczwszy jednakże od tego promisy w obiegu będące i sumę pożyczek przygotowanych w łącznej kwocie 896.500 k. pozostała faktycznie do dyspozycji po koniec roku bieżącego 3.500 k.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor Platon Kostecki.